

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

HU

01/2022. sz. vélemény

(az EUMSZ 287. cikkének 4) bekezdése alapján)

az európai politikai pártok és
az európai politikai
alapítványok jogállásáról és
finanszírozásáról szóló
rendeletre irányuló bizottsági
javaslatról

Tartalomjegyzék

	Bekezdés
Bevezetés	01–04
Általános észrevételek	05–09
Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek	10–49
A javaslat uniós költségvetésre gyakorolt pénzügyi hatása	10–11
Kölcsönök	12
Társfinanszírozás	13–15
Kiegészítő saját források	16–19
Hozzájárulások	20–27
Az Unión kívülről érkező hozzájárulások	20–24
Hozzájárulások – egyéb megjegyzések	25–27
Adományok	28–29
Beszámolási kötelezettségek	30–32
Szankciók	33–38
Népszavazási kampányok finanszírozása	39–43
A politikai reklámtevékenység átláthatósága	44–47
A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
A jogi keret egyszerűsítése	49
Melléklet	
Kereszthivatkozások a javaslat cikkei és megjegyzéseink között	

AZ EURÓPAI UNIÓ SZÁMVEVŐSZÉKE,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 287. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslatra,

tekintettel a Tanácsnak a Számvevőszékhez 2022. január 31-én beérkezett véleménykérésére,

tekintettel az Európai Parlamentnek a Számvevőszékhez 2022. január 31-én beérkezett véleménykérésére,

Mivel:

(1) Az európai politikai pártok és alapítványok nem minősülnek az EUMSZ 287. cikkének (1) bekezdése szerinti, az Unió által létrehozott szervnek, s ekképp rájuk a Számvevőszék ellenőrzése nem terjed ki. Mindazonáltal az uniós költségvetésből kapott összeg tekintetében a Számvevőszéknek – az EUMSZ 287. cikkében meghatározott feltételek szerint – van hatásköre a nyilvántartások ellenőrzésén és helyszíni vizsgálatokon alapuló ellenőrzést végezni.

(2) Az európai politikai pártok és alapítványok azon forrásaira, amelyek nem az uniós költségvetésből származnak, a Számvevőszék ellenőrzése nem terjed ki automatikusan. Amiatt azonban, hogy az uniós támogatások és az egyéb forrásokból származó támogatások együttesen fejtik ki hatásukat, sor kerülhet arra is, hogy ellenőrzési munkája keretében a Számvevőszék ez utóbbiakat is vizsgálja.

(3) A megbízhatósági nyilatkozat keretében 2019-ben és 2014-ben végzett ellenőrzéseink hiányosságokat tártak fel egyes európai politikai pártokhoz kötődő közbeszerzési eljárásokban, valamint egyes pártok nem támogatható költségigényléseiben.

(4) Az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló, 2014. október 22-i 1141/2014/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 2017. január 1-jén lépett hatályba, és azóta kétszer módosították².

¹ [Az Európai Parlament és a Tanács 1141/2014/EU, Euratom rendelete \(2014. október 22.\)](#).

² [A 2018. május 3-i \(EU, Euratom\) 2018/673 európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2019. március 25-i \(EU, Euratom\) 2019/493 európai parlamenti és tanácsi rendelettel](#).

(5) A rendelet felülvizsgálati záradékával (38. cikk) összhangban az Európai Parlament³ és az Európai Bizottság⁴ külön jelentéseket nyújtott be az 1141/2014 rendelet alkalmazásáról.

(6) A Bizottság 2021. november 25-én benyújtotta az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló, az 1141/2014 rendelet helyébe lépő rendeletre irányuló javaslatot⁵ (a továbbiakban: a javaslat).

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGADTA EL:

³ Az Európai Parlament 2021. október 26-i jelentése (A9–0294/2021) az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló 1141/2014/EU, Euratom rendelet alkalmazásáról (2021/2018(INI)), amelyet a 2021. november 11-i állásfoglalás követett.

⁴ COM(2021) 717 final, 2021.11.23.

⁵ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 2021.11.25.

Bevezetés

01 A Szerződés⁶ kimondja, hogy az európai szintű politikai pártok hozzájárulnak az európai politikai tudatosság kialakításához és az uniós polgárok akaratának kinyilvánításához. Jelenleg tíz bejegyzett európai politikai párt és kapcsolódó alapítvány létezik⁷.

02 Az európai politikai pártok számára rendelkezésre álló uniós finanszírozás teljes összege idővel nőtt, a 2004-es kezdeti 6,5 millió euróról⁸ a 2021.évi 46 millió euróra⁹. Az európai politikai alapítványoknak nyújtott finanszírozás a 2008-as 5 millió euróról 2021-re 23 millió euróra nőtt. A jelenlegi rendelet előírja, hogy az éves költségvetés 10%-át egyenlően kell elosztani a jogosult pártok között, míg a fennmaradó 90%-ot az adott párthoz tartozó európai parlamenti képviselők számának arányában kell elosztani. A források elosztása előfinanszírozás formájában történik.

03 A finanszírozás végleges összegét azt követően állapítják meg, hogy egy külső ellenőr jelentést adott ki, és miután az Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága (a továbbiakban: Hatóság), illetve az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője ellenőrzést végzett. Támogatható kiadások az ülésekkel, konferenciákkal, alkalmazottakkal, tanulmányokkal és az európai választási kampányokkal kapcsolatos költségek. A Hatóság nyilvántartásba veszi az európai politikai pártokat és az európai politikai alapítványokat, és szankciókat szabhat ki.

04 A Bizottság indokolása¹⁰ szerint a javaslat célja:

- az európai politikai pártok és alapítványok pénzügyi életképességének növelése;
- a nemzeti tagpártjaikkal való kapcsolattartás megkönnyítése annak érdekében, hogy az európai politikai pártok könnyebben részt vehessenek az uniós témákról szóló nemzeti kampányokban;

⁶ Az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikkének (4) bekezdése.

⁷ Forrás: Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága.

⁸ Az Európai Parlament Kutatószolgálat: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, 29–31. o.

⁹ Az Európai Parlament 2021. évi költségvetése, 46. o.

¹⁰ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 2021.11.25, 2. o.

- a finanszírozás forrásaival és átláthatóságával (különösen az Unión kívülről érkező adományokkal és finanszírozással) kapcsolatos fennmaradó joghézagok megszüntetése;
- a túlzott adminisztratív terhek csökkentése;
- a jogbiztonság növelése;
- az online politikai kampányok új környezetének, valamint a külföldi beavatkozás és az adatvédelmi szabályok politikai hirdetésekben való megsértése kockázatának figyelembe vétele.

Általános észrevételek

05 Korábbi véleményeinkhez¹¹ hasonlóan és megbízatásunkkal összhangban azokra az elemekre összpontosítunk, amelyek hatással lehetnek az uniós költségvetésre, ezért nem adunk véleményt a javaslat azon részeiről, amelyek főként politikai döntésekkel kapcsolatosak. E fontos fenntartástól függetlenül úgy véljük, hogy a javaslat általában összhangban van a Bizottság kinyilvánított fő célkitűzéseivel (lásd: **04.** bekezdés).

06 Üdvözljük azokat a rendelkezéseket, amelyek célja az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok finanszírozása átláthatóságának növelése, mint például az adományokra vonatkozó átvilágítási mechanizmus.

07 Véleményünk szerint azonban a javaslat több hiányosságot tartalmaz, többek között az alábbi területeken:

- kölcsönök (lásd: **12.** bekezdés);
- társfinanszírozás (lásd: **13–15.** bekezdés);
- kiegészítő saját források (lásd: **16–19.** bekezdés);
- az Unión kívüli tagpártok és tagszervezetek hozzájárulásai (lásd: **20–24.** bekezdés);
- egyéb hozzájárulások és adományok (lásd: **25–29.** bekezdés);
- szankciók (lásd: **33–37.** bekezdés);
- nemzeti népszavazási kampányok európai politikai pártok általi finanszírozása (lásd: **39–43.** bekezdés),
- a politikai hirdetések átláthatósága (lásd: **44–47.** bekezdés).

08 Megjegyezzük továbbá, hogy a javaslat további kötelezettségeket vezet be a Hatóság számára, ami még összetettebbé teszi annak szerepét.

09 A következő szakaszban külön megjegyzéseket fűzünk a javaslatához. A **12.**, **37.** és **49.** bekezdésben megismételjük azon korábbi ajánlásainkat, amelyeket a jelenlegi

¹¹ Az Európai Számvevőszék ezt a két véleményt adta ki az európai politikai pártok és alapítványok finanszírozásáról: **1/2013. sz. vélemény** az 1141/2014/EU, Euratom rendeletről és **5/2017. sz. vélemény** a 2018. május 3-i rendelet módosításáról.

javaslat nem vesz figyelembe. A *melléklet* keresztivatkozásokkal kapcsolja össze egyes konkrét megjegyzéseinket a javasolt módosításokkal.

Egyedi kérdésekkel kapcsolatos észrevételek

A javaslat uniós költségvetésre gyakorolt pénzügyi hatása

10 A javaslat pénzügyi kimutatást tartalmazó melléklete tájékoztatást nyújt arról, hogy egy további alkalmazott várható költsége milyen költségvetési következményekkel jár a Hatóságra nézve. Megjegyezzük, hogy költségvetésiterv-javaslatában a Hatóság ennél magasabb összegű becslést közölt.

11 A Bizottságnak a javaslathoz fűzött indokolása kimondja, hogy az európai politikai pártok társfinanszírozási arányának csökkentése további pénzügyi források biztosítását teheti szükségessé, erről azonban évente a költségvetési hatóság fog dönteni. Ezért megjegyezzük, hogy a költségvetési vonzatok bizonytalanok.

Kölcsönök

12 Az európai politikai pártok és alapítványok a közelmúltban egyre több kölcsönt vettek fel a sajátforrás-követelmények teljesítése érdekében¹². Míg azonban a kölcsönök a 2. cikk (7) és (8) bekezdésének meghatározása szerint minősülhetnek „adománynak” és „hozzájárulásnak” is, a kölcsönök eredetére és feltételeire vonatkozóan nincsenek konkrét rendelkezések, amint azt már korábbi véleményeinkben is jeleztük (lásd: **05.** bekezdés).

Társfinanszírozás

13 A javaslat 20. cikkének (4) bekezdése tartalmazza az európai politikai pártok saját forrásból történő társfinanszírozása arányának a jelenlegi 10%-ról 5%-ra történő csökkentését. A javaslat előírja, hogy az európai parlamenti választások évében a saját forrásból történő társfinanszírozás aránya 0% legyen. A Bizottság ezeket a javasolt változtatásokat azzal indokolja, hogy egyes pártok – különösen a kisebbek – nehezen tudják összegyűjteni a szükséges forrásokat, és hogy így a társfinanszírozás aránya megegyezne az alapítványokéval.

¹² Az Európai Parlament Kutatószolgálat: *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, 39. o.

14 Megjegyezzük, hogy az uniós költségvetésből származó társfinanszírozás a 2004-es 75%-ról 2007-re 85%-ra, 2018 óta pedig 90%-ra nőtt¹³. Mivel politikai döntésről van szó, a javasolt 95%-os emeléssel kapcsolatban nem teszünk észrevételt. A Parlament számára készített közelmúltbeli tanulmány szerint ez a javaslat egyensúlyt igyekszik teremteni azon két tényező között, hogy egyrészt a társfinanszírozási arányt növelni csak nehezen tudó európai politikai pártok így nagyobb pénzügyi stabilitásra számíthatnak, másrészt viszont lazulhat a civil társadalommal és a tagállamokkal ápol, már amúgy is gyenge közvetlen kapcsolatuk¹⁴.

15 Véleményünk szerint az a javaslat, hogy az európai parlamenti választások évében a finanszírozás 100%-os legyen, nem áll összhangban a társfinanszírozás fogalmával, amely utóbbiból következik, hogy a forrásokat nem lehet teljes egészében az uniós költségvetésből biztosítani. Ezért az a véleményünk, hogy egy minimális hozzájárulásnak az európai politikai pártok saját forrásaiból kell származnia, amint azt a költségvetési rendelet jelenleg előírja. Emellett ha két különböző évben két különböző társfinanszírozási arányt alkalmaznak, az bonyolultabbá teheti a fel nem használt előirányzatok következő évre történő átvitelét.

Kiegészítő saját források

16 Jelenleg az európai politikai pártok és alapítványok kizárólagos bevételi forrásai – az uniós költségvetésből kapott források kivételével – a hozzájárulások és az adományok. A 2. cikk (9) bekezdése és a 23. cikk (13) bekezdése a bevételi források egy harmadik, a párt vagy alapítvány saját gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó kategóriáját javasolja, amelyet „saját forrásként” nevez meg. Ezek a „saját források” nem haladhatják meg a párt vagy alapítvány éves költségvetésének 5%-át.

17 Megítélésünk szerint pontatlan volna a „saját források” kifejezést kizárólag a gazdasági tevékenységekből származó kiegészítő jövedelem értelmében használni, mivel a gyakorlatban már léteznek saját források (a hozzájárulásokból és adományokból származó bevételek). Ezért javasoljuk egy konkrétabb kifejezés használatát, többek között a javaslat 23. cikkének címében is.

¹³ Uo., 34. o.

¹⁴ Az Európai Parlament megbízásából készült tanulmány: Edoardo Bressanelli: *Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations*, 2022. március, 52. o.

18 A javaslat 3. cikke (1) bekezdésének g) pontja szerint az európai politikai pártként történő bejegyzés feltétele, hogy az ne törekedjék haszonszerzésre. Fennáll annak a kockázata, hogy egyes gazdasági tevékenységek nem egyeztethetők össze ezzel a cikkel. Ezért javasoljuk azon gazdasági tevékenységek felsorolását, amelyek a 3. cikk (1) bekezdése g) pontjának megfelelőnek tekinthetők.

19 Javasoljuk annak elkerülését célzó rendelkezések beillesztését, hogy ezeket a kiegészítő saját forrásokat a hozzájárulásokra és adományokra vonatkozó – különösen a pénzeszközök maximális összegére és eredetére vonatkozó, a javaslat 23. cikkében meghatározott – szabályok megkerülése érdekében szedjék be.

Hozzájárulások

Az Unión kívülről érkező hozzájárulások

20 A jelenlegi rendelet nem teszi lehetővé, hogy az európai politikai pártok az Európai Unión kívüli székhelyű tagpártoktól gyűjtsenek hozzájárulásokat, amint azt a 24. bekezdés kifejti.

21 A javaslat 23. cikkének (9) és (10) bekezdése lehetővé tenné az európai politikai pártok és alapítványok számára, hogy az Európa Tanácshoz tartozó országokban található tagpártoktól vagy szervezetektől gyűjtsenek hozzájárulásokat. A külföldi beavatkozás kockázatának korlátozása érdekében ezek a hozzájárulások nem haladhatják meg az összes hozzájárulás 10%-át. A hozzájárulások összértéke nem haladhatja meg az európai politikai párt vagy alapítvány éves költségvetésének 40%-át. A Bizottság szerint e javaslat célja a hosszú ideje tagsággal rendelkező, azonos uniós értékeket valló tagokkal folytatott együttműködés fokozása. A brexitet követően az Európai Parlament megállapította, hogy még inkább szükséges felülvizsgálni a párttagság különböző kategóriáit és a tagsági díjak beszedését¹⁵. Az Egyesült Királyságban működő tagpártok immár harmadik országbeli tagoknak minősülnek, és a jelenlegi jogalap értelmében nem nyújthatnak hozzájárulást.

¹⁵ Az Európai Parlament 2021. október 26-i jelentése (A9–0294/2021) az európai politikai pártok és az európai politikai alapítványok jogállásáról és finanszírozásáról szóló 1141/2014/EU, Euratom rendelet alkalmazásáról (2021/2018(INI)), amelyet a 2021. november 11-i állásfoglalás követett.

22 A javaslat I. melléklete értelmében az európai politikai pártoknak és alapítványoknak nyilatkozatot kellene benyújtaniuk annak biztosítása mellett elkötelezettségükről, hogy tagpártjaik vagy szervezeteik követik az EUSZ 2. cikkében meghatározott értékeket¹⁶ (az Unióban székhellyel rendelkező tagok) vagy azokkal egyenértékű értékeket (az Unión kívül székhellyel rendelkező tagok). Ez a kötelezettségvállalás a 3. cikk (1) bekezdésének e) pontja és a 3. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a bejegyzésnek is egy további feltétele.

23 Véleményünk szerint a javaslat nem tartalmaz azon külföldi beavatkozás kockázatát megfelelően enyhítő intézkedéseket, amelyet a hozzájárulást nyújtó, az Európa Tanácshoz tartozó, de az Unión kívüli országokban székhellyel rendelkező tagok az európai politikai pártokra nézve gyakorolhatnak. A gyakorlatban nehéz lenne biztosítani, hogy ezek a tagok kövessék a javaslat I. mellékletében említett egyenértékű értékeket, mivel az alkalmazott kifejezés igen tág, nincsen egyértelműen meghatározva. Megjegyezzük továbbá, hogy az Unión kívülről érkező hozzájárulások engedélyezése nincs összhangban egy másik szabállyal, amely tiltja olyan adományok elfogadását, amelyek harmadik országbeli magánszervezetektől vagy olyan harmadik országból származó magánszemélyektől származnak, akik nem rendelkeznek szavazati joggal az európai parlamenti választásokon (lásd: a javaslat 23. cikkének (6) bekezdése).

24 A javaslat indokolása a Törvényszéknek a T-107/19. sz. ügyben¹⁷ 2020. november 25-én hozott ítéletére hivatkozik, amely megerősítette, hogy egy Unión kívüli párt nem tartozik a rendelet szerinti „politikai párt” fogalmába, mivel az nem „polgárok legalább egy” uniós „tagállam jogrendje által elismert vagy annak megfelelően létesült egyesülése”. A „politikai párt” meghatározása a javaslat 2. cikkének (1) bekezdésében továbbra is változatlan. Megítélésünk szerint a T-107/19. sz. ügy alapján a nem uniós országban székhellyel rendelkező tagpártok hozzájárulásai továbbra is tiltottnak tekinthetők.

Hozzájárulások – egyéb megjegyzések

25 Úgy véljük, hogy az átláthatóság érdekében az európai politikai pártok vagy alapítványok egyéni tagjaitól (természetes személyektől) kapott hozzájárulásokra vonatkozó információkat ugyanúgy nyilvánosságra kell hozni, mint a tagpártoktól vagy

¹⁶ Az emberi méltóság, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartása.

¹⁷ Lásd: A Törvényszéknek a T-107/19. sz. ügyben 2020. november 25-én hozott ítélete.

tagszervezetektől kapott hozzájárulásokat. Ezért javasoljuk, hogy a javaslat 36. cikke (1) bekezdésének f) pontja egészüljön ki a 23. cikk (11) bekezdésére való hivatkozással, megfelelően tiszteletben tartva az adatvédelmi szabályokat.

26 A 23. cikk (11) bekezdésének második albekezdése kimondja, hogy az egyéni tagok hozzájárulására érvényes, évenkénti és tagonkénti 18 000 eurós felső határ nem alkalmazandó, ha az érintett tag egyúttal az Európai Parlament, valamely nemzeti parlament vagy regionális parlament, illetve regionális közgyűlés választott képviselője. Az egyenlő bánásmód érdekében javasoljuk a 23. cikk (11) bekezdése második albekezdésének törlését.

27 Véleményünk szerint a 23. cikk (11) bekezdésének első albekezdése szövegezési hibát tartalmaz: a (8) és (9) bekezdés helyett itt a (9) és (10) bekezdésre kellene hivatkozni.

Adományok

28 A javaslat 23. cikkének (5) bekezdése előírja, hogy az európai politikai pártok és alapítványok minden olyan adomány esetében, amelynek értéke meghaladja a 3000 eurót, kérjék fel az adományozókat, hogy bocsássák rendelkezésre a megfelelő azonosításukhoz szükséges információkat, valamint hogy az európai politikai pártok és alapítványok a Hatóság kérésére továbbítsák számára a kapott információkat. A 23. cikk (8) bekezdése kimondja, hogy a Hatóság kiegészítő információkat kérhet az adományok ellenőrzésének elvégzéséhez, amennyiben alapos okkal feltételezi, hogy az adományt e rendelet megsértésével juttatták. A 23. cikk (3) bekezdése értelmében az európai parlamenti választásokat megelőző hat hónapon belül kapott adományokat és az ezekből finanszírozott kiadásokat hetente be kell jelenteni. Üdvözöljük ezeket a rendelkezéseket, amelyek célja az adományok átláthatóságának növelése.

29 Észrevételezzük, hogy a 23. cikk (6) bekezdése értelmében az európai politikai pártok és alapítványok nem fogadhatnak el névtelen adományokat és hozzájárulásokat. A névtelenségnek ezen tilalmával nem egyeztethető össze az, hogy a 23. cikk (5) bekezdése 3000 eurós küszöbértéket állapít meg az adományozók azonosításánál.

Beszámolási kötelezettségek

30 Jelenleg az európai politikai pártok és alapítványok beszámolási kötelezettsége, hogy éves pénzügyi kimutatásaikat és az azokat kísérő megjegyzéseket a székhelyük

szerinti tagállamban hatályos jogszabályokkal összhangban, valamint a nemzetközi számviteli standardoknak megfelelően nyújtsák be. A javaslat 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja az adminisztratív terhek egyszerűsítése és a költségek csökkentése érdekében megszünteti a nemzetközi számviteli standardoknak megfelelő pénzügyi kimutatások bemutatására vonatkozó kötelezettséget.

31 Észrevételezzük, hogy az európai politikai pártok és alapítványok tájékoztatást nyújtanak az Európai Parlamentnek a megfelelő ellenőrzések elvégzéséhez, hogy elszámolásait külső könyvvizsgáló ellenőrizi, és hogy a Hatóság mintadokumentumokat biztosít számukra az adományokról és hozzájárulásokról való beszámolóhoz.

32 Egyetértünk a 26. cikk (1) bekezdésének a) pontjával, amely csökkenteni fogja az adminisztratív terheket, de hangsúlyozzuk, hogy az uniós költségvetést érintő pénzügyi kockázatok csökkentése érdekében továbbra is szükség van ellenőrzésekre. A közelmúltban beszámoltunk közbeszerzési hiányosságokról és az európai politikai pártok által bejelentett nem támogatható kiadásokról¹⁸: mindez fokozott figyelmet igényel, ezért úgy ítéljük meg, hogy az ilyen kiadások nagy kockázatúak.

Szankciók

33 A javaslat 30. cikke (4) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy nem számszerűsíthető jogsértések esetén szankcióként az érintett európai politikai párt vagy alapítvány éves költségvetésének „meghatározott százalékát” kell kiszabni. A javaslat a 30. cikk (4) bekezdése a) pontjának i–iv. alpontjában százaléktartományokat állapít meg, az alkalmazandó szabályok további meghatározása nélkül. Megítélésünk szerint következetlenség egyazon cikkben „meghatározott százalékot” és százaléktartományokat szerepeltetni.

34 A 21. cikk (4) bekezdése előírná az európai politikai pártok számára annak bizonyítását, hogy tagpártjaik honlapjukon „folyamatosan” közzétettek a legutóbbi európai parlamenti választásokon induló jelöltek között a nemek képviseletére, valamint az európai parlamenti képviselőik körében a nemek képviseletének alakulására vonatkozó információkat. A javaslat 30. cikke (2) bekezdése a) pontjának ix. alpontja szankciókat vezet be a fent említett cikk rendelkezéseinek be nem tartása esetére. Javasoljuk a nemek képviseletére vonatkozó információk közzétételére

¹⁸ Lásd: 2019. évi éves jelentésünk 9.8. bekezdése és 2014. évi éves jelentésünk 9.11. bekezdése.

vonatkozó kötelezettség pontosabb meghatározását, mivel a „folyamatosan” szó nem teszi egyértelművé, hogy az információkat milyen gyakran kell frissíteni.

35 A javaslat 30. cikke (2) bekezdése a) pontjának vi) alpontjában a Bizottság javasolja a jelenlegi rendeletben foglalt azon rendelkezések törlését, amelyek értelmében a Hatóság szankciókat szabhat ki az éves pénzügyi kimutatásokban az Európai Unió általános költségvetéséből nyújtott finanszírozás kedvezményezettjeit érintő ellenőrzésre felhatalmazott szervek által feltárt pontatlanságokat követően. Bár tisztában vagyunk azzal, hogy ezeket a rendelkezéseket azért törölték, mivel megszüntették az éves pénzügyi kimutatásoknak a nemzetközi számviteli standardok alapján történő közzétételére vonatkozó kötelezettséget, úgy véljük, hogy ezáltal csökkenne az ellenőrzések hatása. Ezért javasoljuk azon lehetőség fenntartását, hogy a Hatóság szankciókat szabhasson ki az ellenőrző szervek által feltárt pontatlanságok miatt, akkor is, amikor azok az európai politikai pártok vagy alapítványok székhelye szerinti tagállamban alkalmazandó joggal összhangban benyújtott éves pénzügyi kimutatásokat érintik.

36 A szankciókról szóló javasolt 30. cikk két különböző megközelítést határoz meg arra az esetre, ha egy párt vagy alapítvány a költségvetési rendelet 136. cikkének (1) bekezdésében említett kizárást indokoló helyzet valamelyikében van:

- 30. cikk (1) bekezdésének a) pontja – a Hatóság úgy határoz, hogy szankcióként az európai politikai pártot vagy alapítványt törli a nyilvántartásból;
- 30. cikk (2) bekezdés a) pontjának v. alpontja – nem számszerűsíthető jogsértések esetén a Hatóság pénzügyi szankciókat szab ki, amelyeket a 30. cikk (4) bekezdése a) pontjának vi. alpontja az érintett európai politikai párt vagy alapítvány előző évi éves költségvetésének 50%-ában határoz meg.

Véleményünk szerint a javaslatnak tisztáznia kell, hogy halmozott szankciókról van-e szó.

37 A számszerűsíthető jogsértésekre (például a szabálytalanul elfogadott vagy be nem jelentett összegekre) vonatkozó szankciók felső határa továbbra is az európai politikai párt vagy alapítvány éves költségvetésének 10%-a (a javaslat 30. cikke (4) bekezdésének b) pontja), pedig korábbi véleményeinkben azt javasoltuk, hogy töröljék el ezt a határt.

38 A javaslat megszünteti a Hatóságnak az európai politikai párt vagy alapítvány nyilvántartásból való törlésére vonatkozó határozata és a határozat hatálybalépése közötti három hónapos időszakot. A 11. cikk (5) bekezdése szerint a határozat az

értésítéssel lép hatályba. Egyetértünk abban, hogy ez a módosítás hozzájárul az Unió pénzügyi érdekeinek fokozottabb védelméhez.

Népszavazási kampányok finanszírozása

39 Az európai politikai pártok finanszírozása felhasználható az európai politikai pártok által azon európai parlamenti választásokkal összefüggésben folytatott kampányok finanszírozására, amelyekben a pártok vagy tagjaik részt vesznek. A jelenlegi szabályok nem teszik lehetővé, hogy európai politikai pártok (közvetlenül vagy közvetett módon) más pártokat, különösen nemzeti politikai pártokat, illetve európai politikai pártok által folytatott népszavazási kampányokat finanszírozzanak. A javaslat 24. cikkének (2) bekezdése bevezeti a népszavazási kampányok finanszírozásának lehetőségét, amennyiben azok „az uniós Szerződések végrehajtásához kapcsolódnak”.

40 A nemzeti politikai pártok általában aktívan részt vesznek a népszavazási kampányokban. Véleményünk szerint nehéz lenne különbséget tenni a népszavazási kampányok finanszírozása és a nemzeti pártok közvetett finanszírozása (azon költségek fedezése, amelyeket a nemzeti pártok egyébként a kampányokra költenének) között. A javaslat 25. cikke továbbra is tiltja a nemzeti pártok közvetett finanszírozását.

41 Ráadásul „az uniós Szerződések végrehajtása” kifejezés nem elég pontos, és a gyakorlatban nehéz lenne meghatározni, hogy mely népszavazási kampányok támogathatók.

42 A nemzeti szinten szervezett népszavazásokra a tagállamok joga az irányadó. A tagállamok többségében nem megengedett nemzeti pártok vagy politikai kampányok külföldről történő finanszírozása¹⁹.

43 Ezért úgy véljük, hogy a 24. cikk (2) bekezdésében javasolt kiadások támogathóságának ellenőrzésével kapcsolatos nehézségek miatt nem lenne tanácsos lehetővé tenni, hogy európai politikai pártok nemzeti népszavazási kampányokat finanszírozzanak.

¹⁹ A külföldről történő adományokat 27 tagállam közül 22-ben nem engedélyezik. Forrás Az Európai Parlament Pénzügyi Főigazgatóságának felkérésére készült tanulmány: *Financing of political structures in EU Member States*, 2021. június, 17–18. o.

A politikai reklámtevékenység átláthatósága

44 A javaslat 5. cikke bevezeti azt a kötelezettséget, hogy az európai politikai pártok dolgozzanak ki szabályzatot a politikai reklámtevékenység alkalmazására nézve. Ezenkívül az európai politikai pártok kötelesek minden egyes politikai hirdetésre vonatkozó információt továbbítani a Hatóságnak, amelyet az közzétesz az adattárban. A tagállamoknak nemzeti szabályozó hatóságokat kell kijelölniük az e követelményeknek való megfelelés felügyeletére, és erről értesíteniük kell a Hatóságot.

45 Üdvözljük e javaslat célját, vagyis a politikai hirdetések átláthatóságának növelését. Úgy véljük azonban, hogy a javaslat 5. cikke (6) bekezdésének rendelkezései nem elég egyértelműek a nemzeti szabályozó hatóságok bevonására és a Hatósággal való együttműködésükre nézve. Fennáll a hatásköri átfedések kockázata, például a politikai hirdetésekre vonatkozó szabályok ellenőrzése és a politikai hirdetésekre vonatkozó információk továbbítása tekintetében. Javasoljuk valamennyi érintett ellenőrző szerv feladatkörének felülvizsgálatát.

46 A javaslat 5. cikkének (1) és (5) bekezdése előírja, hogy az európai politikai pártoknak meg kell felelniük a politikai hirdetések átláthatóságáról és targetálásáról szóló (még nem elfogadott) rendelet²⁰ rendelkezéseinek, különösen akkor, ha az európai politikai pártok a személyes adatok feldolgozásával járó targetálási vagy felerősítési technikákat alkalmaznak, vagy amikor reklámszolgáltatásokat vesznek igénybe.

47 Nem teszünk észrevételeket e rendelkezések részleteivel kapcsolatban, mivel azok nem a vizsgált rendeletjavaslatban szerepelnek. Tudomásul vesszük azonban, hogy az európai adatvédelmi biztos véleményt²¹ adott ki a politikai reklám targetálásáról szóló rendeletről, amelyben a politikai célú mikrotargetálás teljes tilalmát, valamint a széles körű nyomon követésen alapuló célzott hirdetések tilalmát javasolta.

²⁰ COM(2021) 731 final, 2021.11.25.

²¹ Az európai adatvédelmi biztos 2022. január 20-án adta ki [2/2022. sz. véleményét a politikai hirdetések átláthatóságáról és targetálásáról szóló rendeletjavaslatról](#).

A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre

48 A kontroll kötelezettsége megoszlik a Hatóság és az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője között. A javaslat 32. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy rendszeresen véleményt és információt kell cserélniük e rendelet értelmezésével és végrehajtásával kapcsolatban. Noha üdvözljük ezt a kiegészítést, úgy véljük, hogy a javaslat nem kezeli kellőképpen a felelősségi körök átfedésének és a kontrollmechanizmusok hiányosságainak kockázatát:

- Korlátozott hatáskörök vannak a Hatóságra ruházva: A 28. cikk (6) bekezdése nem nevezi meg kifejezetten a Hatóságot mint a szükséges helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok elvégzésére felhatalmazott szervet.
- Nem egyértelmű a Hatóság és az Európai Parlament közötti hatáskörmegosztás: A javaslat angol nyelvű változata 34. cikkének (1) bekezdése szerint valamely európai politikai párt vagy alapítvány nyilvántartásból való törlése esetén ezek („they”) visszafizettetnek mindennemű uniós finanszírozást.
- Nincs konkrétan megadva a kontrollok gyakorisága: A 7. cikk (2) bekezdése és a 11. cikk (1) bekezdése értelmében a Hatóság „rendszeresen” ellenőrzi, hogy a bejegyzett európai politikai pártok és alapítványok továbbra is megfelelnek-e a bejegyzésre vonatkozóan előírt feltételeknek és az irányítás tekintetében előírt rendelkezéseknek.
- Két szerv hasonló kontrollfeladatokat lát el: A 20. cikk (1) bekezdése többek között előírja, hogy az Európai Parlament engedélyezésre jogosult tisztviselője határozza meg az európai politikai pártok finanszírozási kérelmeinek feltételeit. A 21. cikk (3)–(4) bekezdése előírja, hogy az európai politikai pártoknak az Európai Parlamenthez benyújtott finanszírozási kérelmükkel együtt részletes adatokkal kell szolgálniuk politikai programjukról és logójukról, valamint a nemek tekintetében fennálló képviselőtről. A Hatóság a 30. cikk (2) bekezdése a) pontjának viii. és ix. alpontja alapján jogosult szankciókat kiszabni, ha úgy ítéli meg, hogy ezeket a követelményeket nem tartják be.

A jogi keret egyszerűsítése

49 Az európai politikai pártok és alapítványok finanszírozására vonatkozóan külön rendelkezéseket tartalmaz mind a javaslat, mind a költségvetési rendelet²². Emellett a

²² Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2018/1046 rendelete (2018. július 18.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról.

javaslat rendelkezéseket vezet be a politikai reklámra vonatkozóan, amely témakört a politikai reklám átláthatóságáról és targetálásáról szóló új rendelet is szabályoz majd²³. Ezt az új rendeletet még nem fogadták el. Megismételjük korábbi véleményünket, miszerint a jogi szövegek számának a szabályok esetleges átfedésének elkerülése céljából történő csökkentése egyszerűbbé tenné a jogi keretet.

A véleményt 2022. április 7-i luxembourgi ülésén fogadta el a Számvevőszék.

a Számvevőszék nevében

Klaus-Heiner Lehne
elnök

²³ COM(2021) 731 final, 2021.11.25.

Melléklet

Kereszthivatkozások a javaslat cikkei és megjegyzéseink között

A javaslat érintett cikke	Konkrét megjegyzés	A számvevőszéki vélemény bekezdése
2. cikk (1) bekezdés	Hozzájárulások	24
2. cikk (7) bekezdés, 2. cikk (8) bekezdés	Hitelek	12
2. cikk (9) bekezdés	Kiegészítő hagyományos saját források	16
3. cikk (1) bekezdés e) pont, 3. cikk (2) bekezdés d) pont	Hozzájárulások	22
3. cikk (1) bekezdés g) pont	Kiegészítő hagyományos saját források	18
5. cikk	A politikai reklám átláthatósága	44
5. cikk (1) bekezdés	A politikai reklám átláthatósága	46
5. cikk (5) bekezdés	A politikai reklám átláthatósága	46
5. cikk (5) bekezdés	A politikai reklám átláthatósága	45
7. cikk (2) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
11. cikk (1) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
11. cikk (5) bekezdés	Szankciók	38

A javaslat érintett cikke	Konkrét megjegyzés	A számvevőszéki vélemény bekezdése
20. cikk (1) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
20. cikk (4) bekezdés	Társfinanszírozás	13
21. cikk (3) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
21. cikk (4) bekezdés	Szankciók / A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	34, 48
23. cikk	Kiegészítő hagyományos saját források	17, 19
23. cikk (3) bekezdés	Adományok	28
23. cikk (5) bekezdés	Adományok	28, 29
23. cikk (5) bekezdés	Hozzájárulások / Adományok	23, 29
23. cikk (8) bekezdés	Adományok	28
23. cikk (9) bekezdés, 23. cikk (10) bekezdés	Hozzájárulások	21
23. cikk (11) bekezdés	Hozzájárulások	25, 26, 27
23. cikk (13) bekezdés	Kiegészítő hagyományos saját források	16
24. cikk (2) bekezdés	Népszavazási kampányok finanszírozása	39, 43
25. cikk	Népszavazási kampányok finanszírozása	40
26. cikk (1) bekezdés a) pont	Beszámolási kötelezettségek	30, 32
28. cikk (5) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48

A javaslat érintett cikke	Konkrét megjegyzés	A számvevőszéki vélemény bekezdése
30. cikk (1) bekezdés a) pont, 30. cikk (2) bekezdés a) pont v. alpont, 30. cikk (4) bekezdés a) pont vi. alpont	Szankciók	36
30. cikk (2) bekezdés a) pont vi. alpont	Szankciók	35
30. cikk (2) bekezdés a) pont viii. alpont	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
30. cikk (2) bekezdés a) pont ix. alpont	Szankciók / A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	34, 48
30. cikk (4) bekezdés a) pont	Szankciók	33
30. cikk (4) bekezdés b) pont	Szankciók	37
32. cikk (3) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
34. cikk (1) bekezdés	A Hatóság és az Európai Parlament feladatköre	48
34. cikk (1) bekezdés f) pont	Hozzájárulások	25

Forrás: Számvevőszék, a javaslat és a megjegyzéseink alapján.